

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžf/29/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014200698
Dátum vydania rozhodnutia: 14.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200698.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: GES Slovakia, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie č. 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 31 356 770, zast.: JUDr. Slavomíra Šlégerová, advokátka, so sídlom advokátskej kancelárie Letná č. 567/4, 927 01 Šaľa proti žalovanému: Daňový úrad Bratislava, so sídlom Ševčenkova č. 32, 850 00 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/87/2014-85 zo dňa 15. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/87/2014-85 zo dňa 15. januára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu, že žalobou napadnuté prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. 9104403/5/129310/2014/Zvol z 14.01.2014 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), voči ktorému bolo prípustné daňové odvolanie, nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu, nakoľko nadobudlo právoplatnosť bez vyčerpania riadnych opravných prostriedkov. Zo súdneho spisu ako aj vyjadrenia žalovaného bolo krajskému súdu zrejmé, že žalobca využil svoju možnosť na podanie opravného prostriedku voči prvostupňovému rozhodnutiu po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty.

2. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie z 13.02.2015 (č. l. 88), v ktorom namietať nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom (§ 205 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a že mu bolo napadnutým uznesením odňaté právo konať pred súdom.

3. Podľa žalobcu vychádzal krajský súd pri vydávaní napadnutého uznesenia z toho, že žalobca odvolanie nepodal alebo bolo odvolanie podané oneskorene, resp. že správna žaloba nesmerovala proti rozhodnutiu druhého stupňa, pričom žalobca namieta takéto právne posúdenie, keďže podal odvolanie riadne a včas, čo v žalobe odôvodnil. Žalobca rovnako namietať nepreskúmatelnosť uznesenia krajského

súdu pre nedostatok dôvodov. Žalobca si je vedomý, že súd nemusí dať odpoveď na všetky jeho otázky, ktoré v správnej žalobe nastolil. Napriek tomu však musí dostať jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, ktoré skutočnosti boli pre krajský súd rozhodujúce a prečo.

4. Krajský súd predovšetkým nedal odpoveď na to, či bolo poučenie žalovaného správne alebo nie a prečo, ako ani na to, či sú oznámenie žalovaného č. 9104403/5/731454/2014/Zvol z 25.02.2014 (ďalej len „oznámenie z 25.02.2014“) a oznámenie žalovaného č. 9101103/5/1127667/2014/Zvol z 28.03.2014 (ďalej len „oznámenie z 28.03.2014“) rozhodnutiami, proti ktorým je prípustná správna žaloba alebo nie, a potom prečo. Krajský súd taktiež neuviedol, prečo a na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobca podal odvolanie oneskorene. Všetky tieto skutočnosti však museli byť pre prvostupňový súd smerodajné, a preto mali byť premietnuté do odôvodnenia napadnutého uznesenia.

5. Na základe týchto skutočností navrhol, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. v znení relevantnom pre preskúvanú vec sa podľa ustanovení tejto hlavy postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. v citovanom znení pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 247 ods. 3 O.s.p. v citovanom znení predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. v citovanom znení súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúvania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

7. Pre Najvyšší súd je nepochybné, že žalobca sa prostredníctvom podanej žaloby domáhal

- zrušenia oznámenia z 25.02.2014 o tom, že žalovaný žalobcovo odvolanie zo 14.02.2014 považuje za nepodané, nakoľko ako registrovaný platiteľ dane z pridanej hodnoty je povinný od 01.01.2014 doručovať žalovanému všetky podania výlučne elektronickými prostriedkami do elektronickej podateľne finančného riaditeľstva,
- zrušenia oznámenia z 28.03.2014 o zamietnutí odvolania žalobcu podaného elektronicky 11.03.2014, nakoľko je toto odvolanie neprípustné podľa § 72 ods. 8 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) a
- zrušenia prvostupňového rozhodnutia, ktorým určil žalovaný žalobcovi rozdiel na dani z pridanej hodnoty a znížil mu nadmerný odpočet za zdaňovacie obdobie III. štvrtrok 2012.

8. Žalobca mal za to, že sa správne domáha preskúmania napadnutých rozhodnutí žalovaného, nakoľko aj oznámeniami žalovaný rozhodoval o jeho právach a povinnostiach a bol zároveň ukrátený na jeho práve, aby bolo rozhodnuté o dovolaní v danej veci. Poukázal na to, že v celom konaní pred žalovaným ako aj Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky sa tieto orgány odvolacími dôvodmi vôbec nezaoberali.

9. Žalobca je toho názoru, že odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podal riadne a včas, v stanovenej lehote podľa § 63 ods. 6 Daňového poriadku, a to 14.02.2014, nakoľko postupoval v zmysle poučenia o odvolaní, ktoré prikazovalo žalobcovi podať odvolanie písomne alebo ústne do zápisnice. Pojem písomne podľa žalobcu nemožno stotožňovať s pojmom elektronicky.

Z dôvodu právnej istoty a z dôvodu oznámenia žalovaného z 25.02.2014 však podal žalobca odvolanie proti rozhodnutiu aj elektronickými prostriedkami. Toto bolo žalovaným zamietnuté v oznámení z 11.03.2014 ako neprípustné, podané po 15-dňovej odvolacej lehote.

10. V prvom rade považuje Najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že oznámenie žalovaného z 25.02.2014 a oznámenie z 28.03.2014 majú v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 21/08, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 17. 05. 2016 sp. zn. III. ÚS 91/2016, rozsudok Najvyššieho súdu z 11.03.2014, sp. zn. 4Sžf/1/2014) charakter rozhodnutia, ktoré je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

11. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že z rozsudku Najvyššieho súdu z 11.03.2014, sp.zn. 4Sžf/1/2014 (publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2015) je zrejmé, že pre preskúmateľnosť v správnom súdnictve nie je nutné, aby malo oznámenie formálne náležitosti rozhodnutia:

„Aj keď oznámenie o zamietnutí odvolania nemá formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva účastníka konania na prejednanie veci, preto je takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.“

12. Ďalej z vyššie uvedeného je zrejmé, že krajský súd nepostupoval správne, ak sa vo svojom rozhodnutí zaoberal len tým, či je prvostupňové rozhodnutie spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Z obsahu žaloby nepochybne vyplýva, že žalobca napadol nielen prvostupňové rozhodnutie, ale aj oznámenie z 25.02.2014 a 28.03.2014, pričom krajský súd vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom neuviedol, prečo sa nezaoberal súdnym prieskumom aj týchto oznámení.

Krajský súd tak konal v rozpore so zásadou denegatio iustitiae - odopretie spravodlivého súdu, ktorú zohľadňuje aj Ústava Slovenskej republiky v svojom čl. 46.

13. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 17.05.2016 sp. zn. III. ÚS 91/2016:

„Pokiaľ súd v správnom súdnictve odmietne vecne prejednať žalobu podľa § 247 a nasl. O.s.p. smerujúcu proti neformálnemu oznámeniu správneho orgánu, ktorý nemal zo zákona vyplývajúcu povinnosť vydať rozhodnutie, dopúšťa sa odopretia spravodlivosti vo vzťahu k takému žalobcovi.“

14. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia stroho konštatoval, že žalobca napadol prvostupňové rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť bez vyčerpania riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, pretože odvolanie bolo žalobcom podané oneskorene. Krajský súd žiadnym spôsobom nevysvetlil svoju úvahu o oneskorenom podaní odvolania žalobcom a vychádzal len z oznámení a vyjadrení žalovaného, čo bez pochyb nemožno považovať za dostačujúce.

15. Pri aplikácii ustanovenia § 13 ods. 1 v spojení s § 14 Daňového poriadku je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva druhy podaní, a to písomné vyhotovenie podania daňovým alebo iným subjektom a súčasne

podanie do zápisnice zachytené správcom dane.

Naopak na podanie urobené elektronickými prostriedkami je potrebné nazerať ako na spôsob podania, ktorý je bližšie objasnený v § 13 ods. 5 Daňového poriadku.

Podľa § 13 ods. 1 Daňového poriadku v znení relevantnom pre preskúvanú vec podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice.

Podľa § 13 ods. 5 Daňového poriadku v citovanom znení podanie urobené elektronickými prostriedkami sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy a musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom 20) osoby, ktorá ho podáva. Ak daňový subjekt chce doručovať správcovi dane písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané zaručeným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickom doručovaní. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania elektronického podania a spôsob preukazovania doručenia.

16. Najvyšší súd už v svojej rozhodovacej praxi zdôraznil, že správca dane musí pri výklade jednotlivých ustanovení Daňového poriadku zohľadňovať aj vplyv jednotlivých zásad daňového konania obsiahnutých najmä v § 3 ods. 1 a 2 Daňového poriadku.

Napríklad prostredníctvom svojho rozsudku sp.zn. 1 Sžf 99/2015 zo 14.02.2017 Najvyšší súd k aplikácii uvedených zásad na odstraňovanie väd podania zdôraznil, že:

„30. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi dlhodobo poukazuje na výkladový význam zásad správneho konania pri aplikácii nejasných právnych pojmov, resp. medzier v texte právnych ustanovení správneho práva.

31. Vo vzťahu k účelu a použiteľnosti jednotlivých procesných zásad (resp. zásad konania) vo všeobecnosti s odkazom na súčasné poznatky právnej vedy (prof. Ronald Myles Dworkin alebo prof. Robert Alexy) Najvyšší súd konštatuje, že správne konanie vrátane daňového konania je ovládané viacerými procesnými zásadami. Uvedené zásady majú svoje osobitné postavenie, lebo zakotvené v zákone, poprípade v medzinárodnom právnom predpise (najmä právne záväzné akty orgánov Európskej únie) alebo iba „objavené“ judikatúrou, tak z tejto pozície prenikajú vďaka svojej nezameniteľnej podstate (idea maxima) do celého odvetvia daňového práva, lebo sú jeho východiskom, ako aj hraničným kritériom. Hoci je tiež nepochybné, že procesné zásady sú formulované veľmi abstraktne (tzn. aj všeobecne bez toho, aby vymedzovali konkrétne pravidlo správania), tak v tomto prípade neplatí starorímska zásada „*ius specialis derogat ius generalis*“, ale naopak sa dopĺňujú, poprípade v medzných situáciách jedna zásada ustúpi pred druhou (m.m. rozsudok Najvyššieho súdu z 24. októbra 2016 sp.zn. 1 Sžf 70/2015).

Preto zásady zakotvené pre oblasť daňového práva, slúžia ako hraničná pomôcka pre výklad (*reductio ad absurdum*) konkrétnej daňovo-právnej úpravy (v preskúvanej veci rozporu medzi podaným odvolaním a tvrdenou absenciou plnomocenstva), lebo sa nepripúšťa, aby výklad právnej normy smeroval mimo sféru pôsobenia procesnej zásady.

33. Je nepochybné, že jedným zo základných práv žalobcu ako daňového subjektu je právo požadovať zmenu prvostupňového rozhodnutia prostredníctvom podania odvolania. Aj toto právo mal zákonodarca na mysli, ak ukladal prostredníctvom zásady zakotvenej v § 3 Daňového poriadku správcovi dane popri striktnnej požiadavke chrániť záujmy štátu a obcí aj povinnosť (dbať) zachovať možnosť uplatniť procesné práva pre daňové subjekty.

Tento záver je o to dôležitejší, že správca dane nesmie dobrom výkone verejnej správy uprednostniť záujem štátu na hocakom výbere daní, ale iba na správnom výbere daní, k čomu mu má dopomáhať oprávnenie za týmto sledovaným účelom použiť najvhodnejšie prostriedky.

36. Navyše z obidvoch vyššie uvedených základných zásad správy daní v spojení so skutočnosťami vyplývajúcimi z daňového spisu potom pre preskúvanú vec nepochybne vyplýva, že správca dane pri vyššie opísanom dobrom výkone daňovej správy (Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec (2007)7 o dobrej verejnej správe v spojení s čl. 46 a nasl. ústavy Slovenskej republiky) musí dbať na

zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov (t.j. aj žalobcu).“

Podľa § 3 ods. 2 Daňového poriadku v citovanom znení správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne určeniu a vyrubeniu dane.

Podľa § 3 ods. 1 Daňového poriadku v citovanom znení pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

17. Z citovaných ustanovení Daňového poriadku pre Najvyšší súd vyplýva, že podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice, pričom ak má podanie nedostatky, a to aj v spôsobe podania, má správca dane povinnosť v zmysle daňovej zásady úzkej súčinnosti aplikovanej na ustanovenie § 13 ods. 1 a 8 v spojení s § 72 Daňového poriadku tak, že výklad pojmu „pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie“ v situácii, kedy bolo z daňového spisu nepochybné, že žalobca sa spravoval poučením správcu dane, v spojení s § 3 ods. 1 a 2 Daňového poriadku pokúsiť sa ich odstrániť prostredníctvom výzvy adresovanej daňovému subjektu, pričom s ich neodstránením napriek výzve sú spojené následky neprihliadania na podanie.

Iba takýto postup správcu dane napĺňa v zmysle dobrého výkonu verejnej správy zásadu úzkej súčinnosti a eliminuje u daňového subjektu odňatie možnosti riadnej aplikácie procesných práv. Aj z príslušných ustanovení o podaní odvolania vyplýva možnosť podať odvolanie písomne alebo ústne do zápisnice a v prípade, ak odvolanie neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, postupuje sa podľa ustanovení o podaní, teda je tu povinnosť vyzvať daňový subjekt na odstránenie nedostatkov aj s poučením o následkoch ich neodstránenia.

Podľa § 13 ods. 8 Daňového poriadku v citovanom znení platí, že ak má podanie nedostatky, pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie, vyzve príslušný orgán daňový subjekt, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Súčasne ho poučí o následkoch spojených s ich neodstránením.

Podľa § 13 ods. 9 Daňového poriadku v citovanom znení platí, že ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu odstráni v lehote určenej príslušným orgánom, považuje sa takéto podanie za podané bez nedostatkov v deň pôvodného podania. Ak daňový subjekt výzve príslušného orgánu nevyhoví v plnom rozsahu a v určenej lehote, považuje sa toto podanie za nepodané a príslušný orgán túto skutočnosť oznámi daňovému subjektu.

Podľa § 72 ods. 1, 2 a 3 Daňového poriadku v citovanom znení proti rozhodnutiu možno podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania odvolania nevzdal písomne alebo ústne do zápisnice. Odvolanie sa podáva písomne alebo ústne do zápisnice u správcu dane alebo orgánu, ktorého rozhodnutie je odvolaním napadnuté (ďalej len „prvostupňový orgán“). Odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, ak tento zákon neustanovuje inak; najneskôr do uplynutia tejto lehoty možno podané odvolanie zmeniť alebo doplniť.

Podľa § 72 ods. 5 Daňového poriadku v citovanom znení ak odvolanie neobsahuje zákonom predpísané náležitosti, prvostupňový orgán postupuje podľa § 13 ods. 8 a 9, pričom lehota na odstránenie nedostatkov odvolania nesmie byť kratšia ako 15 dní.

Podľa § 73 ods. 1 a 2 Daňového poriadku v citovanom znení prvostupňový orgán môže rozhodnúť o odvolaní, ak mu v plnom rozsahu vyhoví. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať odvolanie. Ak prvostupňový orgán o odvolaní podľa odseku 1 nerozhodne, postúpi odvolanie do 30 dní odo dňa začatia odvolacieho konania spolu s výsledkami doplneného daňového konania, s úplným spisovým materiálom a s predkladacou správou na rozhodnutie odvolaciemu orgánu; o takom postupe upovedomí daňový subjekt.

18. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj administratívneho spisu zistil, že v poučení prvostupňového rozhodnutia žalovaného bolo uvedené, že proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 72 ods. 1 Daňového poriadku podať odvolanie. Odvolanie možno podať písomne alebo ústne do zápisnice na Daňový úrad Bratislava do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Včas podané odvolanie podľa § 72 ods. 7 Daňový poriadok 563/2009 Z.z. má odkladný účinok.

19. V predmetnej veci je zrejmé, že žalobca doručil správcovi dane 14.02.2014 písomné odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu (ako bol poučený), ktoré žalovaný považoval za nepodané, nakoľko nebolo podané v zmysle § 14 ods. 1 Daňového poriadku elektronickými prostriedkami. Zo spisu je rovnako zrejmé, že procesný nedostatok podaného odvolania spočívajúci v podaní odvolania prostredníctvom elektronickej podateľne, žalobca odstránil podaním z 11.03.2014, o ktorom rozhodoval opäť žalovaný ako prvostupňový orgán tak, že odvolanie zamietol.

20. Najvyšší súd je preto toho názoru, že krajský súd sa má v konaní vysporiadať predovšetkým s tým, či odvolanie podané písomne nie elektronicky spĺňa náležitosti odvolania v zmysle Daňového poriadku aj v súvislosti s poučením o odvolaní, či možno následné podanie odvolania elektronickými prostriedkami považovať za jeho doplnenie, a teda či mal správca dane povinnosť o odvolaní rozhodnúť, a svoje závery má krajský súd potom premietnuť do odôvodnenia rozhodnutia.

21. Vo vzťahu k jasnosti, zrozumiteľnosti a presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia dáva Najvyšší súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 378/08-55 z 16.12.2008, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol:

„Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa osoba využívajúca svoje základné právo na súdnu ochranu obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo na to, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“) pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby všeobecný súd pamätal na všetky náležitosti zákonného rozhodnutia, tak ako ich predpokladá zákon, a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.“

22. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci sa krajský súd dostatočne a vyčerpávajúcym spôsobom nevysporiadal s námietkami, ktoré uplatnil žalobca v žalobe, v odôvodnení napadnutého uznesenia na ne nereagoval, a preto má Najvyšší súd za to, že odvolacie námietky žalobcu sú spôsobilé privodiť zrušenie uznesenia krajského súdu, nakoľko jeho odôvodnenie je

nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Takýmto postupom krajského súdu bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

23. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať zastavenie konania v prípade, ak toto bolo predčasné.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

24. V tomto smere odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na princíp dvojštánčnosti konania spočívajúci v tom, že každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca, musí byť predmetom posúdenia súdu nielen súdom prvého stupňa, ale aj odvolacieho súdu.

25. Vzhľadom na to, že odvolací súd nie je oprávnený nahrádzať postupy a hodnotenia žalobcom uplatnených námietok, keďže takýmto postupom by odňal žalobcovi ako aj žalovanému možnosť konať pred súdom v dvojstupňovom konaní, dospel odvolací súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

26. Na dôvažok Najvyšší súd dodáva, že sa nezaoberal ďalšími argumentmi uvedenými v odvolaní žalobcu, nakoľko má za to, že už vyššie uvedené skutočnosti sú dostačujúcim dôvodom na jeho zrušenie.

27. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zaoberať sa námietkami žalobcu týkajúcimi sa včasnosti podania odvolania, a to s poukazom na vyššie uvedené úvahy odvolacieho súdu a následne posúdiť, či napadnuté rozhodnutie je naozaj nespôsobilým predmetom súdneho prieskumu a je preto naplnený dôvod zastavenia konania alebo vec meritórne prejednať.

28. V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§224 ods. 3 O.s.p.).

29. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.